

2008 m. metinė ataskaita

Santrauka

Europos saugos ir sveikatos darbe agentūra

ISSN 1681-0155

<http://osha.europa.eu>

Europos saugos
ir sveikatos darbe
agentūra

Pagrindinė 2008 m. veikla

Europos darbuotojų saugos ir sveikatos agentūros (EU-OSHA) tikslas – padėti apsaugoti ES valstybėse narėse dirbančius darbuotojus, renkant, analizuojant ir skleidžiant su sauga ir sveikata darbe susijusią informaciją, ir skatinti nelaimingų atsitikimų ir profesinių ligų prevenciją.

2008 m. Agentūra darbavosi keliose svarbiausiose srityse, siekdama pabrėžti, kad pasaulio ekonomikos sunkmečiu organizacijos negali sau leisti menkinti darbuotojų saugos ir sveikatos (DSS) reikšmės.

2008 m. Agentūros veikla buvo grindžiama [2007–2012 m. Bendrijos saugos ir sveikatos darbe strategija](#), kuria siekiama sumažinti nelaimingus atsitikimus darbe ir sergamumą profesinėmis ligomis visoje ES ir kuria pabrėžiama Agentūros vaidmens svarba.

2008 m. Agentūros Valdančioji taryba taip pat priėmė naują penkerių metų trukmės [Agentūros strategija 2009–2013 m.](#), į kurią įtraukta nauja daugiametė Darbo programa, glaudžiai susijusi su ilgalaikiais Agentūros tikslais ir vertybėmis.

INFORMACIJOS RINKIMAS IR ANALIZĖ

Rinkdama ir analizuodama informaciją DSS klausimais, Agentūra, pasitelkusi Europos rizikos stebėjimo tarnybą (ERO), atliko skirtingų metodikų, skirtų būsimeis DSS rizikos veiksniams, galintiems atsirasti dėl naujų technologijų ir naujų darbo būdų, numatyti, pagrįstumo analizę. Įgyvendinant Agentūros *Prognozavimo projektą*, bus žvelgiama į dešimties metų perspektyvą ir siekiama padėti politikams imtis veiksmų *dabar*, kad būtų užtikrinta Europos Sąjungoje dirbančių darbuotojų sauga.

Agentūra parengė savo [Ekspertų prognozę dėl naujos kylančios cheminės rizikos](#), priskiriamos paskutinėms iš kelių labai svarbių ataskaitų, kuriose apibendrinama naujausia informacija apie sparčiai besikeičiančias su DSS susijusias sritis ir kuriose nurodomi klausimai, ties kuriais turi susitelkti tyrėjai ir politikai. Naujai kylančios cheminės rizikos ataskaitoje nurodomos medžiagų grupės, įskaitant kancerogenus, jautriklis ir alergiją

sukeliančias chemines medžiagas, kurios kelia didelį susirūpinimą dėl jų poveikio darbuotojų sveikatai.

Kituose ERO leidiniuose apibendrinamos žinios apie [profesinės veiklos sąlygotą poveikį odai ir su darbu susijusias odos ligas; vibracijos poveikį](#) ir jos poveikį sveikatai, [nanodaleles](#) bei jų galimą poveikį sveikatai ir saugai darbo vietose.

Toliau įgyvendinamas projektas „DSS skaičiais“ ir pateikiamas pagrįstas pagrindas nelaimingų atsitikimų ir susirgimų darbe prevencijai – lyginami įvairių šaltinių ir ES valstybių narių pateikiami statistiniai duomenys. 2008 m. projektas buvo skirtas atliekų tvarkymui ir kvėpavimo takų ligoms.

Naujoje [Ekspertų prognozėje dėl naujų kylančių psichosocialinės rizikos veiksnių](#) teigiama, kad vis daugiau darbuotojų ES patiria stresą ir kitus psichologinius ir socialinius rizikos veiksnius. Surengtas seminaras psichologinės ir socialinės rizikos veiksnių ir jų poveikio klausimais, o su stresu susiję statistiniai duomenys pateikti ataskaitoje „DSS skaičiais: stresas“.

2008 m. pradėta vykdyti [Europinė apklausa naujų ir naujai atsirandančių rizikos veiksnių tema \(ESENER\)](#). Įgyvendinant šį projektą iš sveikatos ir saugos sektorių atstovų ir vadovų bus renkama informacija, kaip šiuo metu rizika valdoma darbo vietoje, o daugiausia dėmesio bus skiriama psichologiniams ir socialiniams rizikos veiksniams.

Kaip viena iš [projekto NAUJOJI DSS ERA](#) dalių patvirtintas *Tarpusavio susitarimo memorandumas*, kuris yra naudingas koordinuojant Europos naujų ir naujai atsirandančių rizikos veiksnių mokslinius tyrimus. *Memorandume* nustatyti klausimai, kuriems bus teikiama pirmenybė atliekant jungtinius tyrimus įvairiose ES valstybėse narėse.

Darbo aplinkos informacijos srityje, kurioje ES valstybės narės skatinamos bendradarbiauti renkant informaciją ir atliekant tyrimus, Agentūra, siekdama palaikyti rizikai vertinti skirtą 2008–2009 m. „Sveikų darbo vietų“ kampaniją, parengė tris pagrindines ataskaitas

ir surengė *Gerosios praktikos apdovanojimus*, kurie skiriami įmonėms ir kitoms organizacijoms, daugiausia prisidėjusioms skatinant rizikos vertinimą darbo vietose.

Naujoje ataskaitoje [Viešbučių, restoranų ir viešojo maitinimo įstaigų darbuotojų apsauga \(HORECA\)](#) apžvelgiamas šis sektorius, kai kurie jame vyraujantys rizikos veiksniai ir būdai, kaip galima apsaugoti darbuotojus.

Be to, Agentūra parengė informaciją apie sveikatos ir saugos rizikos veiksnius kelių transporto srityje.

Parengta informacija būsimai ekonominių skatinamųjų priemonių ataskaitai. Ataskaitoje bus pateikta naujausia ES valstybių narių siūlomų paskatų, skirtų užtikrinti tinkamą DSS, apžvalga, o su *DSS ir ekonominės veiklos rezultatais mažosiose ir vidutinėse įmonėse* susijusioje literatūros apžvalgoje, nagrinėjamas ekonominės naudos ir gerų darbo sąlygų ryšys.

Agentūra parengė ir *Darbuotojų sveikatos skatinimo projektą*, kurį įgyvendinant bus renkama ir skleidžiama informacija, galinti padėti plėtoti profesinės sveikatos skatinimo kampanijas.

Surinkta praktinės informacijos apie saugos ir sveikatos problemas, su kuriomis susiduria valytojai, ir nagrinėjami klausimai, kaip integruoti arba įtraukti darbuotojų saugos ir sveikatos klausimus į švietimo programas.

Įgyvendinusi 2007 m. kaulų ir raumenų sistemos sutrikimams (KRSS) skirtą kampaniją [„Mažinkime krūvį“](#), Agentūra paskelbė [KRSS prevencijos ataskaitą](#), pateikdama patarimų, kaip darbo vietose spręsti su KRSS susijusias problemas.

Atliktas parengiamasis darbas ir surinkta informacija apie pastatų ir įrangos darbo vietose priežiūrą. Visa tai bus Agentūros rengiamos europinio masto 2010–2011 m. *„Sveikų darbo vietų“* kampanijos tema.

2008 m. pasirašyta sutartis dėl naujo atskiro Teminio centro – pagrindinių visoje ES veikiančių DSS institucijų konsorciumo. Teminis centras bus pagrindinė institucija, Agentūrai teikianti DSS ekspertų informaciją. Sutartis gali būti pratęsta ketveriems metams.

ŽINIŲ PERDAVIMAS, KAMPANIJOS IR SKATINIMAS

Perduodama ir skleisdama su DSS susijusią informaciją, Agentūra siekė skatinti [„Sveikų darbo vietų“ kampaniją, skirtą rizikai vertinti](#). Išsamus rizikos vertinimas yra itin svarbus sprendžiant sveikatos ir saugos klausimus. Iki šiol kampanijos metu rengtuose seminaruose, praktiniuose renginiuose ir darbo grupėse dalyvavo daugiau nei 7 000 dalyvių, išplatinta maždaug 2 mln. leidinių.

Tai pirmoji kampanija, grindžiama nauju dviejų metų trukmės modeliu, duodančiu daugiau laiko pasirengti ir imtis tolesnių priemonių, visų pirma skatinant gerąją praktiką, plėtojant ryšius ir bendradarbiavimą, būtiną siekiant užtikrinti kampanijos sėkmę. Iki 2008 m. pabaigos kaip [oficialūs kampanijos partneriai](#) užsiregistravo 17 organizacijų.

2008 m. spalio 20–24 dienomis surengta *Europos darbuotojų saugos ir sveikatos savaitė*, per kurią visoje Europoje vyko kampanijai skirti renginiai ir su ja susijusi veikla.

Vykdamt kampaniją, pristatytas naujas, lankstesnis paramos modelis, skirtas pagrindiniams centrams, kurie paprastai yra įvairiose ES valstybėse narėse veikiančios nacionalinės DSS įstaigos. *Europos kampanijoms skirtos pagalbos paketas* (ECAP) grindžiamas paslaugų teikimu per Agentūros rangovus ir (arba) sutarties dalyvius.

2008 m. vasario 28 d. surengtas 2007 m. [kampanijos „Mažinkime krūvį“ baigiamasis renginys](#), per kurį įteikti ir [Europos gerosios praktikos apdovanojimai](#), teikiami organizacijoms, daugiausia prisidėjusioms sprendžiant su KRSS susijusias problemas.

Apie savo veiklą Agentūra skelbė naudodamasi „Google AdWords“, o naujas ataskaitas apie psichologinius ir socialinius rizikos veiksnius ir HORECA sektorių skelbė vietiniuose pranešimuose spaudoje.

2008 m. atliktas [išorinis įgyvendintų Agentūros kampanijų](#) ir iniciatyvų vertinimas.

[Agentūros tinklalapyje](#) įdiegta naujų priemonių ir prieigos galimybių ir sukurtas populiariam animacinių filmų personažui [Napo](#) skirtas tinklalapis. Taip pat įdiegtas naudotojo pultas Agentūros tinklalapio veiksmingumui stebėti.

Be to, Agentūra toliau įgyvendino savo programą leisdama ir platindama įvairiai auditorijai skirtą su DSS susijusią informaciją.

TINKLO PLĖTRA

Agentūra toliau plėtojo savo tinklą ES lygmeniu, o Briuselio ryšių biuras koordinavo jos darbą su Europos Komisija, Europos Parlamentu, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu ir kt.

Agentūra taip pat įgyvendino programas, kuriomis padedama šalims pasirengti stoti į ES, jų su sveikata ir sauga susijusių veiklą derinant su tokia pat ES valstybių narių veikla.

2008 m. Agentūra toliau siekė glaudžiai bendradarbiauti su tarptautiniais partneriais, visų pirma su Tarptautine darbo organizacija (TDO), Pasauline sveikatos organizacija (PSO) ir Vyriausioju darbo inspektorių komitetu (VDIK), kad galėtų keistis patirtimi ir gerosios praktikos pavyzdžiais ir siekti sinergijos vykdant kampanijas ir skleidžiant žinias.

2009 M. PERSPEKTYVA

2009 m. visų pirma svarbiose srityse bus įgyvendinta Agentūros naujų ir naujai

atsirandančių rizikos veiksnių prognozės metodika (dėmesys, tikėtina, pirmiausia bus

kreipiamas į energiją ir aplinką), kaip dalis projekto „DSS skaičiais“ bus renkami duomenys, susiję su moterų darbe patiriama rizika, pristatyti pirmieji [ESENER apklausos](#) rezultatai, parengtos rizikos veiksnių transporto sektoriuje ataskaitos ir atliktas tyrimas viešųjų ir privačių pirkimų ir jų reikšmės, susijusios su ekonominių paskatų gerai DSS užtikrinti, klausimais.

Be to, 2009 m. kampanijos apims ir antruosius [„Sveikų darbo vietų“ kampanijos](#), skirtos rizikai vertinti, ir [Gerosios praktikos apdovanojimu](#) teikimo metus, prieigos prie kampanijų ataskaitų ir tiesioginių rizikos vertinimo priemonių užtikrinimą bei baigiamąjį kampanijos renginį lapkričio mėn. Tuo pačiu metu bus rengiamasi kitai Agentūros „Sveikų darbo vietų“ kampanijai, kurios metu daugiausia dėmesio bus skiriama Saugiai eksploatacijai 2010–2011 m. Toliau bus plėtojamas kampanijos bendradarbiavimas ir 22 kalbomis parengta medžiaga apie kampaniją (įskaitant ir kampanijos tinklalapį).

Bus atliktas išorinis naujojo kampanijos modelio ir naujojo ECAP finansavimo paketo vertinimas.

Originalo tekstas išverstas Vertimo centre (CdT, Liuksemburgas), iš anglų kalbos.